

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 บัญญัติให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล และอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐบาล ดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการที่เป็นของตนเองมีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้นๆ ดังนั้นสมควรกำหนดให้สถาบันราชภัฏเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล โดยมีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนพิเศษ 23 ก, 2547 : 5) จากการเปลี่ยนแปลงสภาพของสถาบันเป็นมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบบงาน การบริหารจัดการ การพัฒนาระบบสารสนเทศ ตลอดจนหลักสูตรก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีการปรับปรุงให้มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีต่างๆ ของโลก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่น บริหารงานภายใต้ปรัชญา “สถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น” โดยจัดการศึกษาระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี 4 ปี ประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และตามมาตรา 7 ได้กำหนดไว้ว่า “ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยีทุนบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู” (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนพิเศษ 23 ก, 2547 : 2) ดังนั้น เป็นหน้าที่รับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่จะต้องสอนวิชาชีพชั้นสูงคือระดับสูงกว่าปริญญาตรีได้ เพื่อเป็นการตอบสนองแก่ท้องถิ่น ทั้งการวิจัยค้นหาคำตอบใหม่ให้กับท้องถิ่น เป็นการเปิดโอกาสให้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏเปิดสอนสูงกว่าระดับปริญญาตรี และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏได้ดำเนินการจัดการศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่เป็นสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ในปี พุทธศักราช 2541 และจนกระทั่งสถาบันราชภัฏพิบูลสงครามได้ยกฐานะขึ้นเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏ” ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พุทธศักราช 2547 และในปัจจุบันนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้เปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งภาควันจันทร์ – ศุกร์ และภาควันเสาร์ – อาทิตย์ โดยมีหลักสูตรที่เปิดสอน ทั้งหมด 4

หลักสูตร 10 สาขาวิชา คือ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ยุทธศาสตร์การพัฒนา สาขาวิชาการจัดการประยุกต์ หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา สาขาวิชาเคมี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร (สำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา, 2551) ซึ่งเป็นการเปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ซึ่งเป็นการเน้นการทำวิทยานิพนธ์ในทุกสาขาวิชา จำนวน 12 หน่วยกิต

จากการเปิดสอนหลักสูตรที่เน้นการทำวิทยานิพนธ์นี้ มีผลทำให้การสำเร็จ การศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตรของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ในเวลาที่เหมาะสมเท่าใดนัก จากข้อมูลการเปิดสอน ระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่พุทธศักราช 2541 - 2552 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งหมด 676 คน สำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตร จำนวน 223 คน ไม่สำเร็จการศึกษา จำนวน 45 คน และ ยังมี นักศึกษาที่ยังคงมีสภาพการเป็นนักศึกษา ซึ่งกำลังเรียนรายวิชา และรักษาสภาพการเป็น นักศึกษาและอยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาวิทยานิพนธ์ อยู่ จำนวน 308 คน (สำนักงานประสาน การจัดบัณฑิตศึกษา, 2551) ซึ่งข้อมูลข้างต้น ทำให้ทราบว่ายังมีจำนวนผู้ไม่สำเร็จการศึกษา และยังมีสภาพการเป็นนักศึกษายู่เป็นจำนวนมาก และอาจก่อให้เกิดปัญหานักศึกษาหมด สภาพการเป็นนักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษา จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่ศึกษาว่า ปัจจัยหรือ สาเหตุใดที่ทำให้ให้นักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษาตามเวลาของหลักสูตร และจะมีวิธีการใดที่จะทำให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาได้ในเวลาที่เหมาะสม และจากการศึกษาและค้นคว้าเอกสารทางการ วิจัย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณลักษณะนักศึกษา ปัจจัยด้านเจต คติต่อการทำวิทยานิพนธ์ ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และปัจจัยด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ซึ่งผลจากการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาผลักดันให้นักศึกษา สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามเวลาของ
หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้าน
คุณลักษณะนักศึกษา ด้านเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้าน
คุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏพิบูลสงครามที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ภายในเวลา 3 ปี และเกินกว่า 3 ปี
ไม่เกิน 5 ปีการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลา 3 ปี และเกินกว่า 3 ปี
ไม่เกิน 5 ปีการศึกษา ในช่วงปีการศึกษา 2547 – 2552 จำนวน 223 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรทำนาย ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร
ระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

- 3.1.1 คุณลักษณะของนักศึกษา
- 3.1.2 เจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์
- 3.1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 3.1.4 คุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 3.1.5 กระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์

3.2 ตัวแปรเกณฑ์ คือ

ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา

- 1) ภายในระยะเวลา 3 ปี
- 2) เกินกว่า 3 ปี ไม่เกิน 5 ปี

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักศึกษา เจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ คุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ระยะเวลาสำเร็จการศึกษา** หมายถึง การศึกษาครบจำนวนชุดวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรโดยใช้เวลาศึกษาตามจำนวนปีของหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ภายใน 3 ปี และเกินกว่า 3 ไม่เกิน 5 ปีการศึกษา
2. **หลักสูตร** หมายถึง หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 - 2552
3. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา** หมายถึง กระบวนการหรือสิ่งที่ทำให้ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ศึกษาครบจำนวนชุดวิชาในหลักสูตรและสำเร็จการศึกษาได้ในเวลาที่หลักสูตรกำหนด
4. **คุณลักษณะนักศึกษา** หมายถึง คุณสมบัติของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนด โดยมีการวางแผนการเรียน ความรับผิดชอบ ความอดทน ความขยันหมั่นเพียร ใฝ่รู้และใฝ่เรียน และความพร้อมด้านสุขภาพในการศึกษา และการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ประสบผลสำเร็จในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
5. **เจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์** หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกที่จะแสดงพฤติกรรมพอใจหรือไม่พอใจ และความคิดเห็นที่มีต่อการทำวิทยานิพนธ์ ในการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
6. **แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์** หมายถึง แรงจูงใจที่กระตุ้นให้มีความพยายาม และกระทำให้การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประสบผลสำเร็จตามเวลาที่กำหนด และบรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค
7. **คุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์** หมายถึง คุณสมบัติอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ ถ่ายทอดความรู้อันเป็นประโยชน์ให้การพัฒนาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายของการจัดทำวิทยานิพนธ์ และทำให้ผลงานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

8. กระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ หมายถึง แนวทางและขั้นตอนในการดำเนินการเกี่ยวกับพัฒนาวิทยานิพนธ์ให้มีความก้าวหน้าบรรลุผลสำเร็จและสามารถทำวิทยานิพนธ์สำเร็จได้ตามเวลา ในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้รับทราบถึงสภาพและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่เหมาะสม และให้มีโอกาสสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาหลักสูตรได้

2. เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีคุณค่ายิ่งในการวางแผนพัฒนาระบบการจัดการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น